

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Gudstjenesten og den fremmede / Forvalter av Guds mysterier / Biskoper på åremål? Noen refleksjoner / En salig blanding / "Jews for Jesus" – jødemisjon med "dispensasjonalistisk" grunnsyn og kristensjonistisk tilnærming. / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

3. søndag i fastetida - Tore Skjæveland

*4. søndag i fastetiden - Ingvild Helene Mydske Fallegård
Maria Budskapsdag - Torbjørn Holt*

Opplevelsen av selv å være "kirkefremmed" får meg til å reflektere over hvordan vi behandler de som er mer sporadiske besøkere i vår egen kirke.

Gudstjenesten og den fremmede

På det kirkelige internspråket har vi et eget ord for et fenomen vi alle kjenner, nemlig de "kirkefremmede". I det senere har jeg registrert at mange forsøker å mildne språkb Bruken ved i stedet å snakke om de "kirkeuvante" eller

liknende. Fenomenet er imidlertid det samme: Kirkemedlemmer som bare viser seg i kirken en gang i mellom, og som med sin måte å opp- tre på viser at de er litt "uvalt" med det som foregår der. Kanskje reiser de seg ikke på riktig

sted, og synger ikke med på salmer og liturgiske ledd.

Fordi jeg selv hører med til de mer regelmessige deltakerne, har jeg ikke så mye egen erfaring med hvordan det er å være "kirkefremmed" i Den norske kirke. Derimot har jeg opplevd fenomenet ved besøk i kirker i andre land. Noen ganger foregår gudstjenesten på et språk jeg ikke forstår. Andre ganger er språket kjent, men de liturgiske leddene ukjente. I slike situasjoner merker jeg at det er lite som skal til for å avgjøre om man føler seg inkludert, eller om man opplever seg på utsiden av det som skjer. En trykt agenda der tekstene finnes, eller mennesker i menigheten som hjelper en å slå opp på riktig sted i salmeboken, kan være det

lille som skal til. Opplevelsen av selv å være "kirkefremmed" får meg til å reflektere over hvordan vi behandler dem som er mer sporadiske besøkere i vår egen kirke.

Mange steder tror jeg man kan være riktig gode til det, men jeg tror dessverre at vi ofte også er for dårlige. Verst blir det når de som kommer, opplever gudstjenesten som et sted for de innvidde og seg selv parkert på utsiden som en tilskuer. Dessverre skjer dette ofte i forbindelse med dåp og andre kirkelige handlinger der mange kan oppleve seg utilpass fordi de ikke helt vet hvordan de skal opptre. Når dåpsfølget sitter foran i kirken og de mer rutinerte lenger bak, blir det tydelig at de ikke helt har fått med seg dette med når man skal stå, og når man skal sitte. Det verste som kan skje, er når vanskelighetene med å henge med (og det at alle ser at man ikke henger med) får folk til å *skamme* seg. Dersom det er slik at gudstjenesten gir noen av dem som deltar, skamfølelse, er det noe galt på ferde.

En konsekvens av gudstjenestereformen er større variasjon i hvordan gudstjenesten gjennomføres fra den ene kirken til den andre. Det betyr også at sjansen øker for å føle seg fremmed for det som foregår. Selv om man er godt kjent med det som foregår i ens egen menighet, kan det som skjer i nabokirken eller en annen kirke man besøker, være ganske annerledes.

Et viktig element i arbeidet med nye, lokale gudstjenesteordninger må derfor være hvordan man tar i mot og legger til rette for dem som er "fremmede" i menighetens gudstjeneste. Det kan dreie seg om utdelte agender som er detaljerte og forståelige nok til at flere enn de faste deltakerne greier å følge med. Det kan handle om ark som trykkes opp for anledningen, eller mer permanente hefter som deles ut sammen med salmebøkene. For menigheter som bruker projektor, bør innholdet være detaljert nok til at flere enn de innvidde får med seg det som skjer. Ved siden av slike mer tekniske hjelpemidler handler det naturligvis om på andre måter å legge til rette for at alle som kommer, finner seg til rette. Det

Et viktig element i arbeidet med nye lokale gudstjenesteordninger må derfor være hvordan man tar i mot og legger til rette for de som er "fremmede" i menighetens gudstjeneste.

gjelder både under gudstjenesten og på kirkekaffen etterpå. I mange tilfeller kan det handle om mer bevissthet omkring rollen som "kirkevert". En slik funksjon kan brukes til mer enn å

dele ut salmebøker og ordne praktiske ting.

Selv har jeg en levende opplevelse av en kirkevert i superklassen. Ved en gudstjeneste i en katolsk kirke i USA ble vi mottatt av en røslig kar med tittelen "minister of hospitality" godt synlig på et skilt på brystet. Han ønsket oss hjertelig velkommen, ga oss de nødvendige agender og salmebøker og inviterte oss i tillegg til å være med og bære i prosesjonen før nattverden. En slik sentral liturgisk oppgave var visst noe de pleide å invitere gjester til å delta i. Litt nølende gjorde vi ham oppmerksom på at vi var lutheranere, men det var visst ingen hindring. Som sagt, så gjort. Det er sjelden jeg har følt meg så velkommen i en gudstjeneste, og det endog i en kirke der jeg skulle ha ekstra grunn til å føle meg fremmed.

Mens vi tidligere har tenkt på de "kirkefremmede" som en ganske ensartet gruppe, kommer våre gudstjenester i årene som kommer til å bli oppsøkt av nye typer fremmede. Både kulturelt og språklig vil mange av disse avvike fra dem vi vanligvis har henvendt oss til. Det kan dreie seg om besøkende fra andre land, som kanskje kan trenge en oversettelse av liturgi og preken til engelsk eller et annet språk. Andre er kristne som har kommet til

vårt land som innvandrere eller asylsøkere. Vi vet at mange av disse opplever det vanskelig å finne seg til rette i Den norske kirkes gudstjenester og menighetsliv. Dersom vi virkelig ønsker å være en kirke for alle, må vi i tiden som kommer, se det som en særlig utfordring å la det være rom for den fremmede. I en artikkel i dette nummeret av Luthersk Kirke-tidende presenterer Turid Ekeland resultater fra en undersøkelse i en menighet som i større grad enn mange andre har maktet å inkludere kristne innvandrere. Hun peker på at et sentralt element var at menigheten ønsket å være en menighet for andre, ikke bare for dem som er som de selv.

Å være kirke der den fremmede kan finne seg til rette, handler om langt mer enn praktiske håndgrep. Dypest sett handler det om vår identitet som kirke. I sin bok *Welcoming the Stranger* (Fortress Press 1992) peker den amerikanske teologiprofessoren og menighetsutvikleren Patrick Keifert på at gjestfrihet for den fremmede i et bibelsk perspektiv er en helt avgjørende side ved det å være Guds folk i verden. En grunnfortelling er her Abrahams besøk av tre fremmede som viste seg å være utsendinger fra Gud selv (1 Mos 18; Hebr 13,2). Evnen til å ta imot den fremmede trues ofte av et utpreget intimitetsideal i kristen sammenheng. Ofte oppfattes det som et ideal at folk i menigheten skal ha personlige rela-

sjoner til hverandre. Slike relasjoner er vel og bra, men må ikke være en betingelse for å bli inkludert. Det blir problematisk dersom gudstjenesten fortøner seg som et treff for gamle kjente. Keifert understreker gudstjenestens karakter som *offentlig* hendelse: Den er ingen lukket klubb, men åpen for hvem som helst til å delta. Da må også gudstjenesten utformes og gjennomføres på en måte som også gjør det mulig for den fremmede å delta. Selv om menigheten også kan romme vennskap og nære relasjoner, må man ikke være en del av slike relasjoner for å bli inkludert i menighetens gudstjenesteliv.

I bunn og grunn har dette temaet også en kristologisk side: Den som tar imot en fremmed, tar imot Jesus selv, og den som ikke har rom for den fremmede, har heller ikke rom for Jesus (Matt 25,38.44). Derfor er det en viktig prøve på vår kvalitet som kirke, i hvilken grad vi makter å ta imot den fremmede – enten det er en besøkende fra en annen menighet, gjester fra et annet land, flyktinger og asylsøkere – eller rett og slett de av våre egne soknebarn som vi bare ser en gang i blant.

Det er en viktig prøve på vår kvalitet som kirke i hvilken grad vi makter å ta imot den fremmede.

med, tar imot Jesus selv, og den som ikke har rom for den fremmede, har heller ikke rom for Jesus (Matt 25,38.44). Derfor er det en viktig prøve på vår kvalitet som kirke, i hvilken grad vi makter å ta imot den

fremmede – enten det er en besøkende fra en annen menighet, gjester fra et annet land, flyktinger og asylsøkere – eller rett og slett de av våre egne soknebarn som vi bare ser en gang i blant.

HARALD HEGSTAD
harald.hegstad@mf.no

Forvalter av Guds mysterier

Ordinasjonstale

AV TOR B. JØRGENSEN, BISKOP I SØR-HÅLOGALAND

Det kan sies mye om presterollen. Å være prest kan beskrives med mange metaforer og begreper. Våre tanker om prestetjenesten har utviklet seg mye gjennom tidene. Det er mange teologiske og personlige biter i prestetjenestens store mosaikk her vi befinner oss akkurat nå.

Ett ord, et begrep vi kanskje ikke bruker så ofte når det gjelder prester, er ordet *forvalter*. Men vi har allerede hørt det en gang i ordinasjonsliturgien – og vi skal høre det en gang til. Begge ganger er det integrert i bønnene for den som blir ordinert. Og begge ganger er formuleringene hentet fra skriftsteder.

Ordet er altså FORVALTER. Det er et spennende ord i seg selv. Det står vel egentlig *økonom* i den greske originalteksten – og da i den egentlige betydningen som husholder, husbestyrer – eller altså om det å stelle med verdier. Å passe på, å vedlikeholde og utvikle verdier. Hele tida på vegne av noen. For en forvalter er ikke en eier.

Den setningen vi allerede har hørt i den første bønningen, lød altså slik: "Gjør henne og alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av Guds hemmeligheter." Dette er hentet fra 1 Kor 4,1 hvor det nå heter i den nye oversettelsen: "Så skal dere se på oss som Kristi tjenere og forvaltere av Guds mysterier."

Hemmelighetene er altså blitt til mysterier – og det er en bedre oversettelse. Hemmeligheter er noe vi skjuler. Mysterier er noe som ligger åpent, men som vi ikke nødvendigvis ser eller forstår.

Å være *forvalter av Guds mysterier* er å forvalte de verdier, den skatten som nå er blitt åpenbart i Kristus Jesus – eller mysteriet om "*den skjulte Guds frelsesplan som nå har kommet fram i lyset*",

slik det sies i Efeserbrevet (Ef 3,9). Mysteriet er evangeliet. Det er det vi skal forvalte. Det er det vi skal dele med menneskene. Det handler om Jesus Kristus. Og det skjer på vegne av Ham. For vi er også Kristi forvaltere.

Mysteriet forstår vi fortsatt ikke fullt og helt, men bare stykkevis og delt, slik det var for Paulus. Derfor eier vi ikke mysteriet alene. Vi eier det sammen med menigheten og med hele kirken, slik Peter skriver: "Tjen hverandre, hver og en med den nådegave han har fått, *som gode forvaltere av Guds mangfoldige nåde!*" (1 Pet 4,10) Her er det igjen, ordet forvalter. Og nettopp denne formuleringen hører vi snart i bønningen vi skal be over deg under håndspåleggelsen: "Gi henne å utføre sin tjeneste ... *som en god forvalter over din mangfoldige nåde*".

Den mangfoldige nåde. Nåde uten grenser. Mysteriet som stadig overrasker, som inneholder så mye uopdaget – i kirkens liv, i menneskenes liv.

Og gjennom det alt sammen lyser det store kjærlighetens mysterium som overskrider både tro og håp. "Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter (mysterier) og eier all kunnskap, om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet," skriver Paulus i sin ode til kjærligheten i Første korinterbrev 13.

I dette kjærlighetens lys skal vi være forvaltere av Guds mysterier. Av Guds mangfoldige nåde. Av evangeliet. Av Guds kjærlighet. Slik vi møter det alt sammen i Ordet.

Det er denne forvaltertjenesten du i dag vigsles til, til Guds rike fremme – så menigheten kan bygges opp på den eneste sanne grunnvoll, Jesus Kristus.

Biskoper på åremål? Noen refleksjoner

AV DAG MAGNUS H. HAVGAR, SJØMANNSPREST

Rett over nyttår kunne man lese i Vårt Land at den danske kirkeminister kunne tenke seg å innføre åremål på biskoper. Fra tid til annen har det vært spredte tilløp til debatt om dette i vår kirke også. Hva forslaget vil avstedkomme i Den Danske Folkekirke, er uvisst. Skulle slike tanker om episkopatet også vinne frem i vår kirke, ville det etter mitt syn være en endring i vår kirkes forståelse av bispeembedet i feil retning av flere grunner.

En slik forståelse bryter etter mitt syn med den eneste praktisk-forpliktende økumeniske avtalen vår kirke har inngått, Porvoo-avtalen. Den legger til grunn, tilsiktet eller utilsiktet, premisser for utforming av tilsynstjenesten, som etter min mening er fremmede i vår kirke, både før og etter reformasjonen. Og den tilfører heller ingenting som skulle styrke den vigslede ledelse i vår kirke til beste for menighetene.

Det springende punktet er hva slags ledelse Kirken skal ha og premissene for denne. I så måte burde Porvoo-erklæringen være obligatorisk lesning for alle som studerer eller har ansvar for kirkens liv og ordninger – ikke som lovtokst, men som inspirasjonsskrift om Kirkens vesen, sendelse, og ledelse.

Ledelse i vår kirkeordning, slik den fremstår i dag, er konstruert rundt samspillet mellom embete og råd fra bunn til topp – likeverdige og i positivt samspill. Men dette forutsetter også egenart i linjene.

Rådslinjens egenart hviler på at kirkemedlemmer blir valgt til tidsbegrensede tillitsverv – er ombud på alle nivåer, fra menighetsrådmedlem til Kirkemøtedelegat, og konstitueres med

egen ledelse i hvert ledd. Alle er valgt for en avgrenset periode, med mulighet for et visst antall gjenvalg, helt i tråd med enhver demokratisk strukturs egenart.

Den vigslede tjenestes egenart hviler ikke på valg som tidsbegrenset ombud/tillitsvalgt, men på vigsling til livsvarig tjeneste. Rett nok avholdes det valg på bispekandidater, men dette er vel å merke én av mange mulige måter å utsile biskoper på, m.a.o. avstemning om hvorvidt de stemmeberettigede finner kandidatene skikket for tilsynsembedet. Valget handler om kandidatene og er ikke det konstituerende for tjenestens egenart og varighet. Det er med andre ord vigslingen til biskop som er det konstituerende for denne tjenesten, og den er per definisjon å forstå som livslang, i tråd med forståelsen av ordinasjonen til prest. Allerede her mener jeg tanken om et åremål for biskoper bryter inn i og forrykker denne grunnleggende egenarten og forskjellen mellom de to likeverdige linjene i dagens kirkeordning: Valgte tidsbegrensede ombud og varig vigslet tjeneste.

Her kan noen anføre at det per i dag allerede ligger inne et indirekte åremål for biskoper, i og med at også biskoper må gå av med pensjon ved aldersgrensen. Men dette forutsetter nettopp at normen er at det er alderspensjon de går av med, gir fra seg sin jurisdiksjon, blir emeriti og hviler ut etter endt tjeneste. Men de gir like lite fra seg sin egenart som vigslede biskoper, på samme måte som prester ikke opphører å være prester ved oppnådd pensjonsalder. Pensjonerte biskoper kan dermed brukes til fortsatt biskoppelige handlinger på oppdrag

av embetssøsken i tjeneste. Og de bør det. Velger noen biskoper å gå av tidligere enn antatt og har flere år igjen før normal oppnådd pensjonsalder, er dette unntakene og kan ikke brukes som argument for åremål. At også biskoper går av med pensjon, er i så måte ikke et argument for åremål. Dette er kun en ordning i tråd med velferdsordningene i samfunnet som helhet: Tanken om få hvile ut på et eller annet punkt etter endt tjeneste. Dette faktum kan ikke tas til inntekt for ønsket om en nyordning med en forhåndsbestemt tidsavgrænset tilsynstjeneste. Hvor dette generelle pensjonspunktet inntrer, bestemmes ut fra samfunnsøkonomien, er bevegelig og for tiden under sterk debatt.

Å tilrettelegge episkopatet som et åremål, er å omgjøre det innholdsmessig til en tidsbegrenset stilling på linje med valgte ombud eller administrative lederstillinger uten pastoralt innhold, som f.eks. Kirkerådsdirektøren. I motsetning til disse, hvor alt ligger i selve vervet, har bispetjenesten også den personlige forpliktende side til livslang tjeneste, som er avgjørende, og som gis ved bispevigslingen.

For å transponere begrepsrekken fra Fredriks Saxegaards utmerkede artikkel i Halvårsskrift for Praktisk Teologi 2/2009, om soknepresten som leder i lokalmenigheten: Også biskopens viglede ledelse er symboliserende, strategisk og samhandlende. Disse begrepene innholdsbestemmes av vigslingen og i den frihet biskopen har i varigheten av sin tjeneste. Et åremål for biskoper tar selve tyngdepunktet vekk fra episkopatets egenart. Skulle valg på biskoper som sitter en avgrenset periode, bli normen, har kirken fraveket et bærende element i bispetjenesten, nemlig dets karakter av vigslet, livslang tjeneste.

I mangfoldet av nådegavene som skal blomstre, springer biskopens ledelse i Kirken ut fra alteret, som symboliserende, strategisk og samhandlende leder. Derfor har også vår kirkes sentralledelse ved Preses sitt utgangspunkt og sin forankring i Nidarosdomens alter, og ikke ved kontorpulten og møterom i Kirkens Hus.

I en åremålstenkning omgjøres *det pragmatiske*: Hva den enkelte biskop individuelt velger å gjøre med egen tjenestelengde på bakgrunn av egen helse, forståelsen av eget kall, og hvorvidt en trekker seg tilbake tidligere

enn aldersgrensen tilsier, eller velger en annen tjeneste i Kirken – til *det prinsipielle*: Hvilken forståelse av bispetjenesten Kirken selv legger til grunn.

Velger man et åremål, har man enten valgt et rent funksjonelt syn på bispeembetet. At tilsynet kun er et sett oppgaver som skal fylles uavhengig av personen, og at personen i stillingen ikke har noen relasjon til disse straks åremålet er ute. Eller hvis man ikke mener dette: At Kirken ved "åremålte biskoper" gir seg selv en mengde "emeriti" som man må forholde seg til: Biskoper uten sete, som må brukes til et eller annet.

Som en kan lese i gjeldende Tjenesteordning for biskoper, har vår kirke ryddet opp i den tidligere uryddige sammenblanding i forholdet mellom biskop og domprost, som direkte følge av Porvoo-avtalen. Dette innebærer avslutningen på dårlig forvaltning og tillopet til et funksjonelt syn bispetjenesten, den unødvendige sammenblanding av at domprosten utøver direkte biskoppelige handlinger, men nå kun forvalter administrative behov. I vår kirkes kirkeordningspraksis, og da særlig i relasjon til ledelse, har det ofte vært et sammensurium og mangel på konsistens mellom tenkning, forvaltning og praksis, noe Porvoo-avtalen var med å rydde opp i. Avtalen har skjerpet synet for egenarten i Kirkens sendelse og dens ledelse og er en varig hjelp til en fortsatt konsistent og dynamisk tenkning om dette til beste for menighetenes liv og vekst.

Et annet og pragmatisk, men likevel vesentlig argument for meg mot åremål, er at en biskop må ha kontinuitet, langsiktighet og frihet i egen tjeneste for å kunne realisere noe av det grunnleggende for en biskop: å fremme enhet og kontinuitet – i tilsynet med menighetene i eget bispedømme og kollegialt i ledelse av Kirken. Dette innebærer et ideal som må gi rom for minst to til tre visitaser per menighet. Det vil kanskje si minimum 10–15 års bispetjeneste. Fremstår dette som "for slitsomt" å være biskop og er til hinder for kompetente og yngre kandidater i å ville påta seg tjenesten, og dette igjen skulle være et argument for åremål, må Kirkens organer i drøftingen av ny kirkeordning rydde opp i, og gi ressurser til, hva en biskop *må* gjøre – og frigjøre til ulik prioriteringer i hva en biskop *kan* gjøre.

I motsetning til åremål er det etter min mening mer fremtidsrettet å diskutere en omforent og konsistent bruk av de biskoper som går av "for egen maskin", og som emeriti kan være spreke lenge, og brukes til å avhjelpe yngre og travle kolleger i embetet – selvfølgelig på deres oppdrag og under deres jurisdiksjon, men mer helhetlig og systematisk organisert ut over den enkelte biskops akutte behov. I den grad dette er i ferd med å skje, burde i så fall biskopene reflektere denne bruken tydeligere i den kirkelige debatt om sin ledelse, for å synliggjøre en konsistent tenkning og praksis rundt bispetjenesten.

En tanke videre i riktig retning kan være å utvikle tjenesten som hjelpebiskop, som for

eksempel på Island, til å assistere biskopene i de største bispedømmene. Her kan en bruke spreke emeriti mer systematisk eller vigsle nye til denne tjenesten. Dette vil styrke tilsynet uten å innebære store budsjettposter og unødvendige debatter om eventuelt nye bispedømmer.

Min intensjon med disse strøtankene har vært å forsøke å bidra til at vår kirkes videre samtale om kirkeordningen og hva kirkelig lederskap skal være, velger et annet spor enn et foreløpig dansk politisk åremålsforslag, rett og slett fordi den ville være en avsporing fra det vesentlige: Premisser for en seriøs og konsistent ledelse i Kirken til beste for menighetene.

Trosopplæringen - en resursbok fra Luther!

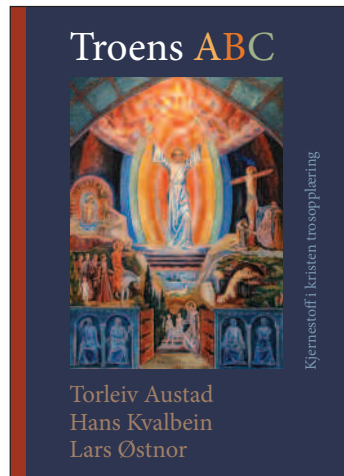
Torleiv Austad/Hans Kvalbein/Lars Østnor

TROENS ABC

Kjernestoff i kristen trosopplæring

Bakgrunnen for denne boken er kirkens satsing på trosopplæring for barn og unge. Det krever kreativ trosformidling på flere områder. En av oppgavene er å gjøre rede for det elementære innholdet i troen. Det er denne utfordringen vi har grepet fatt i her. Derfor heter boken Troens ABC.

Boken vil være en ressursbok for alle som er opptatt av trosopplæring i vår kirke. Det gjelder først og fremst trosopplærerne i menighet og organisasjon, men også foreldre og faddere som tar sitt dåpsansvar på alvor. Alle som leter etter grunnleggende kunnskap om kristen tro, vil ha utbytte av denne boken.

Kr 378,-

En salig blanding

En casestudie av flerkulturell menighetsutvikling.

AV TURID EKELAND, REGIONLEDER KIA ROGALAND

Norge er et flerkulturelt samfunn. Til sammen 600.000 mennesker her i landet er født i utlandet av to utenlandskfødte foreldre eller er født i Norge av to foreldre som har innvandret. Ca. 60 % av disse kommer fra land der kristen tro eller kultur dominerer. I hvilken grad avspeiles dette rundt om i menighetene? Har presterollen noe å si for flerkulturell menighetsutvikling? Og hva med ildsjelene?

Kirkemøtet har flere ganger understreket kirkens ansvar for å inkludere innvandrerne i menighetene. I KM-dokumentet fra 2009 stilles et betimelig spørsmål:

“Så gjenstår det å finne ut hva dette (et inkluderende fellesskap) betyr i praksis. For hvordan ser egentlig en integrert menighet ut, hvor det deltar folk fra flere nasjonaliteter og med ulike kulturelle bakgrunner?”

Jeg har utført en kvalitativ studie av en flerkulturell menighetsutvikling basert på dybdeintervju med 9 personer og observasjon under 28 gudstjenester i en menighet i Den Evangelisk Lutherske Frikirke i Norge. Et forstudium viste at denne menigheten hadde hatt 10–15 % innvandrere i flere år, deriblant en del asylsøkere. Menigheten hadde dessuten noen innvandrere med definerte tjenester. På tross av visse begrensninger vil jeg anta at casen har relevans for diskusjonen vedrørende menighetsutvikling både i Den norske kirke og i ulike frikirker.

Problemformulering

Følgende problemstilling ble formulert: *Hva er forutsetningene for og konsekvensene av en flerkulturell menighetsutvikling?* For å besvare spørsmålet så jeg på følgende underproblemstillinger:

1. *Hvilken betydning har menighetens selvforståelse for flerkulturell menighetsutvikling?* I denne sammenheng undersøkte jeg i hvilken grad visjoner og mål førte menigheten i flerkulturell retning. En viktig faktor var å finne ut hvordan menigheten praktiserte og opplevde sitt fellesskap, og i hvilken grad dette var medvirkende til utviklingen. Dessuten ønsket jeg å vurdere forkynnelse og misjonsforståelsens betydning for at en flerkulturell utvikling kunne skje. Jeg ville også se på sammenhengen mellom visjonen, forkynnelsen og utviklingen.
2. *Hvilken betydning har lederskap, struktur og organisering for flerkulturell menighetsutvikling?* Her ville jeg se på menighetens ledelse i forhold til vanlige medlemmer, hvem som fikk eller tok ansvar for flerkulturell menighetsutvikling. Jeg ville også forsøke å belyse om strukturen til menigheten var av vesentlig betydning for at denne utviklingen kunne skje. Videre ville jeg rette oppmerksomhet mot hvordan menigheten hadde organisert seg for å gjennomføre sine aktiviteter, spesielt det

som angikk innvandrere. Å avdekke innvandrernes og asylsøkernes deltagelse ble viktig i denne sammenheng.

3. *Hvilke andre faktorer medvirker til menighetens flerkulturelle utvikling?* Jeg ønsket å få et så helhetlig bilde som mulig om hvorfor denne utviklingen skjedde nettopp her og nettopp nå, og jeg ville forsøke å finne andre elementer enn dem som kom fram under spørsmål 1 og 2.
4. *Fører den flerkulturelle utviklingen til ny praksis i menigheten?* Under dette avsnittet ønsket jeg å få fram hva som rent praktisk ble en konsekvens av den flerkulturelle menighetsutviklingen. Jeg ville finne ut om det var kommet til nye arrangementer, eller om det hadde skjedd endringer i måten å gjennomføre kirkelige aktiviteter på.

Presentasjon av funn

Mitt utgangspunkt var å studere en menighet som jeg trodde hadde en målrettet flerkulturell menighetsutvikling. Jeg fant ikke en forsamling som hadde tydelige dokumenter eller klare strategier for hvordan de kunne oppnå en slik utvikling. I stedet fant jeg en menighet med en tydelig misjonar identitet, som ønsket å være åpen for alle. Menigheten ville inkludere alle folkeslag og samfunnslag som var i dens kontekst. De jeg intervjuet var ikke opptatt av integrering, men av at alle hørte til.

"Skal menigheten ha evne til å vokse, må den ha evne til å leve med at folk er ulike. Helheten er det viktigste, og at det er plass for forskjellighet. Brikkene skal ikke være like, men de utgjør en helhet."

"Bibelen er jo klar. Vi skal ta imot fremmede og være gjestfrie. Det er jo ikke noe mer spesielt å ta imot asylsøkere enn andre. Samtidig er dette mennesker i en spesiell nødsituasjon som trenger vår omsorg. Evangeliet er så klart på at det gjelder alle, og at Gud ikke gjør forskjell på folk."

Planarbeid og målstyrt virksomhet var ikke en avgjørende drivkraft i den flerkulturelle utviklingen. Det var ingen klar forbindelse mellom visjonsformuleringene og en flerkulturell menighetsutvikling. Visjonen til menigheten lyder slik: *Vi vil være et bibelsk fungerende fellesskap der mennesker kommer nærmere Kristus, nærmere hverandre og nærmere omverdenen.* Visjonsformuleringene fokuserer imidlertid på

fellesskap, og kvaliteten på fellesskapet og mot-takelsen betød mye for hvorfor folk ble værende i menigheten. Fellesskapet var en viktig del av menighetens selvforståelse.

"Vi kjenner på enheten midt i mangfoldet... Noen ungdommer er blitt frelst. Venninna mi og jeg er blitt kristne. Noen har tidligere opplevd kirken som fordømmende eller irrelevant og kommer tilbake. Noen ungdommer har fått venner her, og etter hvert bekjenner de tro. En del tilflyttere til byen blir invitert, så liker de seg og begynner å gå fast... Jeg føler meg vel i denne menigheten. Det er ikke et lite, stengt fellesskap der bare vi skal kose oss. Vi kjenner oss vel når vi ser hvordan utslåtte mennesker blir reist opp!"

Identiteten lå også i kirkeforståelsen: *"Menigheten er til for dem som er utenfor."* Forsamlingen ønsket å ta i mot alle som Gud sendte i dens vei, ut fra tanken om nestekjærlighet og alle menneskers like verdi for Gud, men også fordi det er en del av selvforståelsen: *"Vi vil være en kirke for alle."* Utfordringen til å inkludere innvandrere og asylsøkere kan utledes av denne. Gjennom vitnesbyrd i gudstjenesten fikk medlemmene mulighet til å inspirere hverandre til flerkulturelt engasjement og til å utfordre hverandre til tjeneste. Menigheten hadde en sterk satsing på diakoni (fem frivillige omsorgsdiakonier, mye uorganisert diakonalt arbeid), og noe av dette arbeidet var rettet spesifikt mot asylsøkere.

Menigheten hadde en målsetting der de ønsker å se mennesker frelst, fornyet og frigjort til tjeneste. De hadde en klar kallsbevissthet i forhold til å bringe evangeliet ut i sitt nærmiljø, og asylsøkerne ble forstått som en del av menighetens misjonsoppdrag. Både sentriperale strategier (kom-orientering) som skal trekke folk inn til menigheten, og sentrifugale strategier (gå ut-orientering) som vektlegger å gå ut til folk som ikke kommer til kirken, ble benyttet i det flerkulturelle arbeidet. Det flerkulturelle fellesskapet er noe de var litt stolte av og trivdes med, og det opplevdes berikende og inspirerende. Fellesskapet i seg selv hadde en misjonerende effekt.

Menigheten hadde få ansatte. Lederskapet var klar over at de ikke kunne beordre noen til å gjennomføre ønskene sine, og de ga stor frihet til ildsjeler som ville ta ansvar. Komitéarbeid og byråkrati var begrenset. Ledelsen var

bevisst på at de ikke ville være alene om ansvaret for menighetsutviklingen. Menigheten var i liten grad styrt fra toppen. Også medlemmene så på menighetsutvikling som hele menighetens ansvar, ikke bare et lederansvar. Å gi anerkjennelse og legge til rette for det uorganiserte arbeidet ble en lederoppgave. I stor grad var det ildsjelene som tok initiativ og fikk lederskapet med seg.

"Jeg er her for én grunn; det er klart jeg har medansvar for hvordan menigheten utvikler seg."

"Vi har en struktur som gjør at det som skjer i praksis i menigheten, ofte ikke kommer med på noe organisasjonskart. Mange brennende sjeler tar initiativ og gjør ting. Vi velsigner det. Mye av menighetens liv blir ikke avspeilt i at det er et utvalg som sitter og styrer og bestemmer. Noe arbeid er slik, men slettes ikke alt. Når det gjelder innvandrerne, er det i stor grad enkeltmennesker som engasjerer seg, og i tillegg kommer menigheten med Alphakurs og tolketjeneste... Det er mange som hjelper med mye. Hjelpen er uorganisert ut fra enkeltmennesker; den er ikke organisert fra toppen. Men omsorg for hverandre forkynnes fra oss med lederansvar."

Det virket som om hovedpastoren prioriterte bevisst ikke å gå inn i en tradisjonell omsorgspastoral rolle. Strukturen i menigheten la opp til at folks personlige behov skulle ivaretas av omsorgsdiakoner og i vekstgrupper. Dette tillot pastoren å konsentrere seg om andre oppgaver, som å oppmuntre andre til tjeneste, strategisk refleksjon, samt å ta ansvaret for dåpsundervisning av asylsøkerne. Pastoren ble dermed ikke en leder for menigheten, men en leder i menigheten.

Pastoren: Det er mulig folk ønsker en sterk visjonær leder, men jeg tror en må hjelpe hver enkelt til å leve ut sine gaver og fungere med det de har. Det finnes folk som brenner for mange ting, så det er et arbeid med å samle og koordinere alt dette. En er i forskjellig alder, forskjellig personlighetstyper, forskjellig smak med hensyn til flere ting. På det beste er dette en berikelse... Skulle jeg fungere som hyrde for alle disse menneskene, så ville det antagelig tatt knekken på meg; det har jeg ikke sjanse til. Jeg er nok heller en gartnerstype.

Det avgjørende for den flerkulturelle menighetsutviklingen var ikke store planer og gode intensjoner i ledelsen eller visjonære ledere som inspirerte og delegerte, men at det var

noen i menigheten, som så utfordringene og var villige til å utføre oppgavene i praksis. Ildsjeler hadde en nøkkelrolle i denne menigheten for at den flerkulturelle utviklingen fant sted.

"De (ildsjelene) betyr alt. Vi trenger mennesker som er tent av Den Hellige Ånd, og som har den bibelske trofasthet. Noen må være villige til å gå i spissen, mens andre må trekkes med."

En annen viktig faktor for flerkulturell menighetsutvikling var bevisst satsing på undervisning og opplæring av nye kristne. Alphakurs ble tilrettelagt med tolking og transporttjeneste for at asylsøkerne skulle kunne delta. Asylsøkere ble her aktive ansvars personer i menighetsutviklingen. Kurset førte til numerisk vekst; både etnisk norske og personer med muslimsk bakgrunn er blitt kristne. Kurset medførte at mange kunne oppleve at det var bruk for dem i de ulike tjenester kurset krever. Ledere ble trent (deriblant også noen innvandrere og asylsøkere), og ulike fellesskapsformer ble praktisert.

"Alphakursene er veksthus både for nye ledere og for de som leter etter Gud... Alphakurset er en inkubator, et drivhus og en god treningsleir."

"Alpha har vært et hovedredskap i denne menigheten. Alpha har lært menigheten å bli radikalt inkluderende. Om deltakerne skulle være psykisk syke, fraskilte eller asylsøkere, er helt underordnet. En god del av menighetsveksten har kommet gjennom dette kurset. Jeg kjenner konkret til 40–50 som er blitt kristne."

Flere sentrale personer som deltok i menighetsutviklingen, hadde flerkulturell kompetanse som erfaringsbakgrunn, fra enten flerkulturelle familierelasjoner, misjonærtjeneste eller lengre utenlandsopphold.

Det var en grunnleggende holdning i menigheten at det normale var at alle skulle finne sin tjeneste og delta aktivt. Da menigheten hadde en karismatisk profil, ble alle typer tjenester satt inn i en ramme der en regnet med Åndens utrustning og gaver. "Å bygge menighet sammen" var en utbredt holdning, og de som delte dette, ble medansvarlige for menighetsutviklingen. Tjenestene sprang ofte ut fra initiativ som kom fra medlemmene "nedenfra". Så skjedde en kobling og et samarbeid hvor tjenestene ble satt inn i en helhetlig menighetssammenheng. Initiativ fra "grasrota" var

med på å definere Åndens ledelse av menigheten. Dette skjedde blant annet ved at de prøvde å ha en stor kontakflate til lokalmiljøet og ved å "lese" og tolke den aktuelle konteksten i lys av Skriften. Dette ble, slik jeg forstår det, ansett som en måte å lytte til hva Den hellige ånd minnet dem på.

"Alle som ønsker det, kan bli benyttet til en tjeneste i menigheten. Hvilke muligheter er det Gud har gitt oss? Hva liker den enkelte å gjøre; hvilke gaver har de som går i vår menighet? Og så kobler vi disse. Så blir det noe ut av det!"

Under de fleste gudstjenester var flere personer med innvandrerbakgrunn i aksjon, men forventningen om at alle skulle tjene, gjaldt i liten grad asylsøkerne. Alle gudstjenester ble tolket til engelsk, og noen ganger til ett eller to andre språk i tillegg.

Jeg klarte ikke å finne direkte motstand mot engasjementet for asylsøkerne i menigheten. Mye tydet på at det flerkulturelle mangfoldet fjernet fremmedfrykt. Møtet med den enkelte ble viktig; spesielt enkelte kirkeasylanter har satt tydelige spor etter seg. Personer med muslimsk bakgrunn, som ble døpt, ga stor inspirasjon til menigheten.

Sosiale aktiviteter for innvandrerne var ikke organisert fra ledelsen, men ledelsen regnet enkeltmedlemmers engasjement som en del av menighetens virksomhet. Alphakurs og tolketjeneste ble sett på som menighetens organiserte bidrag til den flerkulturelle menighetsutviklingen. En bevisst holdning for å ta i mot asylsøkere har påvirket menighetens evne til å ta imot nye generelt på en positiv måte.

Mange blir utfordret på å praktisere fremmede språk, og å kommunisere uten ord. Alle nyter godt av at vi er blitt flinkere til å gi håndtrykk.

Skal en trekke fram ett område hvor det var tydelig at den flerkulturelle utviklingen skapte spenning, så var det bruken av engelske sanger. Noen mente at mye bruk av engelske sanger i gudstjenestesammenheng førte til en viss fremmedgjøring blant eldre i menigheten. Her mente enkelte at man hadde gått for langt i forhold til å gi avkall på egen identitet for å komme innvandrerne i møte.

Vi har altså en menighet i en flerkulturell kontekst som ville være misjonar, åpen og inkluderende for alle. Når asylsøkere og innvandrere befant seg i menighetens nærmiljø,

var forutsetningene til stede for en flerkulturell menighetsutvikling. Noen av ildsjelene så først og fremst misjonsperspektivet i dette. De tenkte de hadde et spesielt ansvar for å nå asylsøkere og innvandrere siden de kom fra land som var stengt for kristen misjon. Andre var mer opptatt av hvordan de kunne være menighet for bredden av befolkningen. Alle intervjupersonene mente at engasjementet blant innvandrere og asylsøkere var et viktig arbeid, og at de hørte til i fellesskapet.

Hva vil det si å være kirke i en flerkulturell kontekst?

Funnene tyder på at et kirkesyn der en legger vekt på å være en kirke for alle, har stor betydning for en flerkulturell menighetsutvikling. At menigheten søker etter kvaliteter og karaktertrekk som vi finner under begrepet koinonia, vil også være vesentlig.

Utfordringene til kirken vedrørende asylsøkere og innvandrere aktualiseres på ulike måter fra tid til tid. Akkurat nå er det de papirløse situasjon som synes å kalle på menighetenes engasjement. Vi finner en parallell i det radikalt inkluderende fellesskapet i den tidlige kirke hvor menighetene til dels besto av flyktninger uten rettigheter. På samme måte som den tidlige kirke har også menigheten i dag en utfordring i å søke det beste for befolkningen de bor blant. Det vil være en hjelp for norske menigheter at de får flyktninger og asylsøkere som del av sitt fellesskap. Da kan de bedre forstå kristnes situasjon i alle deler av verden. Ansvar for den forfulgte kirke kommer også lettere innenfor synsfeltet. En mulig konsekvens kan bli et skjerpet fokus blant annet på menneskerettigheter og trosfrihet for asylsøkere, spesielt konvertitter, som søker beskyttelse i Norge, og for kristne brødre og søstre i hele den verdensvide kirke. Menigheter som i sin praksis viser vilje til forbrødring og fellesskap på tvers av etniske skillelinjer, vil være et viktig tegn for befolkningen etter 22. juli.

En mulig vegring mot å inkludere innvandrere i menigheten kan bunne i en frykt for at menigheten ikke har kapasitet til å ta seg av dem. En slik tenking avspeiler for det første en holdning til innvandrerne der de betraktes som diakonale objekter. Ifølge nyere forskning er

dette ikke dekkende for hva innvandrerne i første rekke etterspør av kirken. Deres primære ønske er å bli inkludert i det gudstjenestefeiende fellesskapet. Tanken om at innvandrerne har store omsorgsbehov, pastorale og diakonale behov som vil legge beslag på de ansatte i menigheten, er for det andre knyttet til forestillingen om at det er de ansatte som utgjør ressursene i menigheten. Hvis den enkelte kristne blir ansvarliggjort til å tjene sin neste både gjennom konkrete hverdags-handlinger og forbønn, kan det kanskje vise seg at innvandrerne er ressurser for andre enkeltpersoner og for menigheten.

Mine funn viser at en presterolle som legger vekt på å fremelske et rikt tjenestefellesskap, sannsynligvis vil være et av de tiltak som har størst effekt i menighetsutviklingen. Skal det jeg har funnet, få overføringsverdi, må todelingen mellom embetsbærere og lekfolk i stor grad erstattes med en tjenesteteologi som legger vekt på fellesskapet som et mangfold av ulike tjenester. Lederne må ta risikoen på å gi medlemmene frihet. Dersom vekten også legges på å ha et varmt fellesskap og å være åpen for nykommere av alle typer, er det stor sjanse for at resultatet blir mangfold: Etnisitet,

alder, interesser, funksjonsdyktighet, sosial og økonomisk status, alt sammen blir "en salig blanding".

Når vi vet at det fins innvandrere i alle norske kommuner, ligger den flerkulturelle utfordringen med sine muligheter åpen for de fleste menighetene i landet. Kirkemøte-dokumentene er tydelige på ønsket om å være en kirke for alle, men det er praksis som teller. Det ville være uheldig om denne kirken ikke avspeiler sin egen målsetting om etnisk mangfold. Når samfunnet endrer seg, når det etableres asylmottak i nærheten av en menighet, når innvandrere inntar bydelen, eller flyktinger ankommer bygda, det er da det viser seg om det er samsvar mellom identitet og praksis.

"Innvandrerne er viktige. Hvis vi ikke hadde hatt dem, så vet jeg ikke hvor menigheten hadde vært. Det er jo de som driver menigheten sammen med de norske!"

Avhandlingen "En salig blanding. En casestudie av flerkulturell menighetsutvikling" er tilgjengelig som elektronisk publikasjon ved Det teologiske menighetsfakultet, og kan lastes ned fra <http://brage.bibsys.no/mf>

OLAVSTIPENDET 2012

Fornyrings-, administrasjons- og kirke departementet utlyser Olavstipendet for 2012. Stipendet er opprettet for å øke kunnskapen om kirkens rolle i samfunnet og for å styrke kirkens kompetanse til å løse dens oppgaver.

Olavstipendet blir fortrinnsvis tildelt prester tilsatt i statlig kirkelig stilling med minst 3 års sammenhengende prestatjeneste. Det deles ut ett stipend på inntil kr. 100.000. Til stipendet knytter seg også forsker-/ stipendiatstilling med lønn for ett år.

For søknadsprosedyren gjelder følgende:

Søknader utformes i samsvar med retningslinjer utarbeidet av Kirkeavdelingen, som fås ved henvendelse til bispedømmekontorene eller kan hentes på nettet (se adresse under). For spørsmål vedrørende stipendet, kontakt Kirkeavdelingen, tlf. 22 24 79 03.

Søknader om Olavstipend sendes via biskopen. Søknader for 2012 må være biskopen i hende innen 16. april 2012. Fullstendig utlysningstekst og veiledning ligger også ute på våre nettsider: <http://www.fad.dep.no> velg "Kirke". Skjemaene ligger under "aktuelle lenker".

"Jews for Jesus" – jødemisjon med "dispensasjonalistisk" grunnsyn og kristensionistisk tilnærming.

Ein kommentar til Torkild Masvie

AV JENS OLAV MÆLAND

Torkild Masvie har hatt to innlegg i LK der han presenterer innvendingar mot min artikkel (LK 19/2011) om "*Kristensionisme og 'dispensasjonisme'*". Innvendingane gjeld mi forståing av den amerikanske misjonsorganisasjonen "*Jews for Jesus*" som eg føyer inn i den mangslungne rørsle som ein kallar 'kristensionisme'. JFJ er ingen militant organisasjon, og eg rubriserer den som ein "messiansk" kristensionistisk organisasjon, med ei forankring i eit dispensasjonalistisk grunnsyn.

Denne kategoriseringa er grundig dokumentert av den engelske teologen Stephen Sizer i boka "*Christian Zionism*" (s 99 og 256). Eg sluttar meg til Sizer si vurdering som går ut på at JFJ heilt klart kjem inn under kategorien kristensionisme, som inneber at etableringa av staten Israel er ei oppfylling av landlovnadane i GT og innleiinga til den nye tidsalder med gjenreising av "Davids Truna" eller "Riket for Israel". *Dispensasjonalismen* går ut på at Gud har eit særskilt tidshushald (eng. dispensation) for det jødiske folket etter at den kristne menighet har opplevd "borstrykkinga" (eng. rapture). I denne tida (den sjuande tidsalderen) skal Messias herska som konge i Jerusalem. Grupper eller kyrkjer som står for ei slik tidshus-

hald-tenking vil også hamna i ei eller anna form for kristensionisme. Det er ikkje berre Sizer sin påstand, men også konklusjonen i fagartikkelen om 'dispensasjonisme' i "*New Dictionary of Christian Ethics and Pastoral Theology*".

Det er rett at JFJ har eit sterkt evangelisk sikte og arbeider både mellom jødar i USA, i mange andre land – og i Det heilage landet. Dei er målretta og nøkterne. TM sin informasjon i LK 1/2012 er i så måte informativ og svært nyttig. Det er også rett at JFJ har vore tilbakehaldne når det gjeld å profilere ulike politiske og teologiske tema i amerikansk kyrkjelivsdebatt, noko som kan forklare at Missourisynoden har kunna dra nytte av deira misjonsengasjement. Men utan politisk profil og tematisering er dei ikkje. Det går klart fram av Moische Rosen si bok "*Overture to Armageddon*" der han plasserer namngjevne politiske aktørar i Midtausten inn i eit apokalyptisk perspektiv.

JFJ har like fullt eit dispensasjonalistisk grunnsyn av pre-millenniansk type. Det finn ein hos grunnleggjaren Moische Rosen og især hos organisasjonen sine ideologar David Brickner (som er eksekutivdirektør) og Arnold G. Fruchtenbaum (Sjå Sizer s 196-99). Brickner

har si teologiske grunnutdanning frå *Moody Bible Institute* som er ein leiande teologisk institusjon når det gjeld ein dispensasjonalistisk teologi/ideologi. Ein kan sjå kva han står for, i boka hans: *Future Hope: A Jewish Christian Look at the End of the World*. Fruchtenbaum gjer dispensasjonalismen til eit viktig tema i dogmatikken. Det har han argumentert sterkt for i boka *Israelology: The missing Link in Systematic Theology* (1992). Den sjuande tidsalderen skal vera jødane sin tidsalder med Messias som konge på "Davids Truna", hevdar dei. Dette er jo essensen i eit kristensionistisk syn.

I sum kan ein seia det slik: JFJ – og deira teologar/ideologar – legg hovudvekta på evan-

gelisering av det jødiske folk. I kyrkja sin tidsalder skal både heidningar og jødar høyra saman og bli gjenstand for borttrykkinga. Men under den stor trengsla vil Messias intervernere og opprette "Riket for Israel" der han sjølv skal utøve si kongelege herskarmakt innan Eretz Israel. Det vil skje ei bokstavleg oppfylgning av landlovnadane der det jødiske folket skal få heile landområdet som er lova i GT, dvs deler av Egypt, Libanon, Syria og Jordan (Sizer s 162-63). Staten Israel er Guds teikn i vår tid, og den som ikkje deler det sionistiske perspektivet, står Gud imot, blir det sagt (s 250). Dette er – så langt eg kan tyda det – ei typisk kristensionistisk tilnærming.

Nye tekstrekker – prekenhjelp fra Luther!

Sjur Isaksen

ORDET GJENNOM ÅRET

Evangeliebetraktninger over andre tekstrekke

Ordet gjennom året er tenkt som en hilsen til mennesker som gjerne vil forberede seg til gudstjeneste, som forkynnere eller tilhørere. Den kan også brukes til samtalegrupper eller som en personlig andaktsbok.

Tittelen henspeler på den praktiske innretningen boken har fått, der evangeliebetraktningene er ordnet etter kirkeåret. Samtidig er *Ordet* et av de mange navn på Jesus. *Ordet* møter oss i alle årets dager og lover sitt nærvær så lenge det telles dager og år på jorden.

Kr 298,-

SØNDAGSTEKSTEN

Tore Skjæveland, Ingvild Helene Mydske Fallegård og Torbjørn Holt

3. søndag i fastetida

11. mars 2012

Preiketekst: Mark 9,17–29

Lesetekstar: Job 2,1–10; Ef 6,10–18

Forteljing: 1 Mos 45,1–15 og 50,14–21

Poetisk tekst: Salme 18,4;5;7 + omkved 36a

Til ein tekst om kamp og tru

Denne dagen i fastetida handlar om kampen mot det vonde og vonde åndsmakter. Men dagens tekst, som før var tilleggstekst og dermed ny for mange, fokuserar vel så mykje på trua sin kamp.

Konteksten gjev oss hjelp til å forstå situasjonen. Mark 9,2–13 fortel om at Jesu tok med seg tre læresveinar opp på fjellet der dei fekk sjå Jesu herlegdom og Moses og Elia. Når dei kjem ned (v 14), møter dei dei andre læresveinane midt i ei folkemengd i ein diskusjon med dei skriftlærde etter at dei har mislukkast med å driva ut ei vond ånd. Læresveinane som ikkje hadde fått vera med på fjelltur, gjorde truleg det Jesus hadde lært dei då han sende dei ut to og to og gav dei makt over vonde ånder i Mark 6,7–13. Men her makta dei det ikkje.

Her får me kontrasten i trua, mellom dei opphøge augneblikka og kvardagens kamp. I teksten møter me både det vonde i livet, den fortvilte faren med ein sjuk son, og dei mislukka hjelparane.

V 17–18: Faren seier det er ei vond ånd. Ein moderne medisinar vil nok tenka på epilepsi

slik som symptoma vert skildra i v 18, 20, 22 og 26. Men sjukdommen vert tolka slik som var vanleg i samtida då ein antok at vonde ånder stod bak når noko slikt hendte, og Jesu godtar det som eit sant menneske frå det fyrste århundret. Sjukdommen er ei makt som ødelegg menneske sine liv, og noko som Gud skal avskaffa når jorda skal nyskapast, og kan skildrast som del av den øydeleggande åndelege makt som står Gud imot. Men all sjukdom vert ikkje skildra slik. Dei skilde mellom sjukdom og vonde ånder jfr. 1,32–34, og sjukdom vert omtala i evangelia utan å verta forklart med ånder, jfr. den spedalske i 1,40ff og den lamme som vart senka gjennom taket i 2,3ff.

Her stiller ikkje Jesus sjølv diagnose; han spør etter og godtar den forklaringa familien har, og handlar deretter. Jesus handlar ut frå at det er ei vond ånd som står bak; han tiltalar ånda. Det er ein heilt annan framgangsmåte enn når han lækjer sjukdom, jfr. møtet med den blinde i 8,22ff, der han spytta på auga hans og la hendene over dei.

Jesu reaksjon i v 19 over den mangel på tru han ser, kan minna om det som vart sagt til Israelsfolket i ørkenen, jfr. 4 Mos 14,11. "Du vantruande slekt!" Dette går både på læresveinane og på folket, men kanskje mest på dei fyrste som diskuterte i staden for å kjempa med kraft og tru mot vondskapen. Jesus krev ikkje tru for å gjera under, korkje hjå faren eller folket, men det ligg ein forventning om at

under og forkynning skal føra til tru på Jesus som Guds Son. Her får me og eit blick av Jesus som eit sant, oppgitt menneske.

V 22: Faren er prega av fortvilning etter mange års strevsamt liv med sonens sjukdom, og det er forståeleg at han uttrykker meir eit siste håp enn sterk tru når han vender seg til Jesus.

V 23: Det verkar som Jesus går i rette med han og spør etter tru, men det er heller eit svar til faren om at Jesus er mektigare enn faren trur. "Alt er moeleg for den som trur." Jesus seier dette for å visa at han kan driva ut ånda, og dette er den einaste gongen i evangelia at Jesu eiga haldning vert omtala som tru. I Hebr 12,2 vert Jesus omtalt som "trua sin opphavsmann og fullendar". Dette passar med at Jesus levde det trua sitt liv med bøn, faste og synagogegang, som alle kan gjera. Han starta si offentlege gjerning med 40 dagar faste og gjekk ofte for seg sjølv for å be, Mark 1,35 og 6,46.

V 24: Faren si truedkjenning "Eg trur, hjelp mi vantru!" er kanskje meir prega av håp for guten sin og rykte han har høyrte om Jesus, enn frukt av Jesus forkynning. Likevel er det truedkjenning god nok for Jesus.

V 25–27: Jesus har ingen kamp mot den vonde ånda; han er den sterkaste. Her viser han at han veit meir om den sjuke guten enn dei som trur at han er død. Dette står i motsetnad til v 16, der Jesus må spør etter kva læresveinane diskuterar med dei skriftlærde.

V 28 og 29 er eit lite etterspel der læresveinane spør kvifor dei ikkje kunne klara det. Jesus svarar med å visa til bøn. Her er det bøn som kontakt med Gud som trua si kjelde som gjev den kraft som trengs. Kanskje Jesus sin anklage om vantru i v 19 gjekk på at læresveinane handla i eigen kraft då dei prøvde å driva ut ånda, og difor viste manglande tru ved å la vera å gå til kjelda hjå Gud i bøn.

Faste – dette ordet manglar i nokre handskrifter. Det gjev god meining at det berre står "bøn" når konteksten er at dei møter ein besett. Faste handlar om førebuing og ikkje om aksjon. Når dette ordet vert lagt til, dreier perspektivet seg mot det varige forholdet til Gud, bort frå den akutte situasjonen. Det korresponderer med Jesu utrop om den vantruande slekt, som går på meir varige forhold enn denne situasjonen. Men i denne situasjonen

viser trua seg fordi frukta av lite tru og bøn fører til at "læresveinane makta det ikkje". Der faren fokuserar på læresveinane si manglande makt, fokuserar Jesus på læresveinane si manglande tru og manglande bøn.

Til ei preike om tru

Tema vert trua i livets kamp. Teksten viser oss to grupper som me kanskje kan identifisera oss med: Faren, og truleg ein familie, som er ramma av det vonde i livet slik som mange i kyrkjelydane våre er. Så er det hjelparane som gjerne vil hjelpa, men strekk ikkje til. Hjelparar er det òg mange av i kyrkja. For bae grupper handlar det om tru i deira kvardag.

Det kan vera fint å starta preika med gjenforteljing av Markus 9 med forklaringa på berget som kontrast til kampen mot dei vonde kreftene. Sjølv om det ligg utanfor teksten, er det viktig å ha det med fordi det viser kontrastane i det å følgja Jesus og det å leva i tru.

Vår erfaring av tru

Erfaringa av at trua ikkje fiksar alt, er ein felles erfaring for dei fleste. Og dette er kanskje ikkje dagen for trushelt-forteljingar. Spørsmålet er det læresveinane som gjev: Dei kom til kort og såg på seg sjølv: Kvifor klarte ikkje vi det? Svaret er det faren som gjev: "Eg trur, hjelp mi vantru!" Faren retta blikket, håpet, trua si mot Jesus.

Etter underet står det ikkje, som det gjer andre stader, at mange kom til tru. Det er trua før underet som det gjeld, slik som Jesus seier til Thomas i Joh 20,29b: "Sæle dei som ikkje ser, og endå trur." Dette er ein felles kristen erfaring som også dei fyrste kristne hadde, jfr. 1 Pet 1, 6–8, om trua som har det tungt og møter prøvingar, og som må halda fast på at "han trur de på, endå de no ikkje ser han".

Men kva er tru eigentleg?

Tru kan ha eit kunnskapsinnhald med både forståing av og kunnskap om Gud og Guds Son. Var det mangel på denne slag tru Jesus sukka over? – at dei enno ikkje hadde forstått, tatt inn over seg det Jesus viste og forkynte for dei (Joh 14,10–11)?

Tru er òg den frelsande trua som set oss inn i livssamfunnet med Gud heilt utan gjerningar; Gud tilreknar oss rettferda på grunn av Jesu

død og gjer oss til Guds born ved tru (Rom 1,16–17 og Joh 1,12, Rom 3,22–24;26). Dette er tru som tillit – tillit til at det Jesus har gjort, er nok. Tru er å tru at Joh 3,16 gjeld meg.

Tru er òg å ta imot frå Gud, å venda seg til Gud og få kraft. Det er dette aspektet ved trua Jesus viser til når han seier: "Alt er mogeleg for den som trur." Det kan både vera tru til å gjera store ting gjennom bøn, jfr. Mark 11,22–24 og Joh 14,12.

Tru er òg å halda ut når livet vert vanskeleg, jfr. Joh 14,1. Det er å halda fast på løfte utan å sjå oppfyllinga slik Hebr 11 handlar om.

Jesus sukkar over trua og rettleier trua

Sjølv om Jesus sukkar over vantrua, forlet han dei ikkje. Kva ville Jesu har sagt om sine læresevne i vår tid, oss? Kva med anklaga om å diskutera i staden for å handla mot det vonde? Kva med antydninga at dei ikkje var styrka av bøneforholdet med Gud, men handla i eiga kraft?

Jesu svar til baa grupper er tru og bøn. Evangeliet i denne teksten er: Dei mislykkast; dei har vanskar med å tru. Likevel er Jesus der; han sender dei ikkje bort. Det er hos Jesus at alt er mogeleg for den som trur.

Ein må skilje mellom frelsande tru og andre former for tru, sjølv om begge kan uttrykkast som å vende seg til Jesus. Den frelsande trua som rettar blikket mot Jesus, er alltid stor nok; trua som søker kraft, kunnskap og kjennskap, kan alltid veksa. Desse to sidene av trua ligg begge i faren si truvekjønning: "Eg trur, hjelp mi vantru!"

Salmeframlegg

NoS 113: Du er Guds sønn den sterke – vers 3: "den tro som du har skapt".

NoS 298: Vår Gud han er så fast ei borg.

S97 47: Det er makt i de foldede hender.

NoS 454: Ikke en spurv til jorden – vers 2: "tro det når ubeskyttet midt i en kamp du står".

TORE SKJÆVELAND
Kyrkjefagsjef i Bjørgvin

4. søndag i fastetiden

18. mars 2012

"Hold ut!" Det er to uker igjen til palmesøndag. Hold ut fastens vandring! Gudstjenesten på 4. søndag i fastetiden er en oppmuntring til mennesker i faste, en oppmuntring som tar oss med gjennom Bibelens store budskap og åpner perspektivene for oss. Det handler om mer enn oss nå. Det handler om mer enn "i dag" nå, så hold derfor ut!

Tekstene som oppmuntrer oss 4. søndag i fastetiden, er hentet fra 4 Mos 21,4–9, 2 Kor 5,18–21 og preteksten fra Joh 3,11–16. Fortellerteksten som kan brukes, er fra 2 Mos 12,1–28.

Folkets utålmodighet, – og leksen som må læres

Det lille avsnittet fra moseboken forteller oss noe om folkets utålmodighet, Herrens straff, folkets innrømmelse og folkets tro. Det underlige er ikke at folket blir utålmodig og klager; det tror jeg alle mennesker som hører teksten i dag, vil ha stor forståelse for. Men at Herren som selv sendte slangene, ikke bare tar dem bort igjen etterpå når folket har innsett situasjonen, det syns jeg er rart. Neida, han tar ikke slangene som bringer død, bort. Han ber i stedet ber Moses lage en kobberslange, sette denne høyt på en stang og gi folket beskjed om å løfte blikket og se på den; da vil slangebittet miste sin dødbringende kraft. Tungvint, kan jeg tenke, underlig og merkelig. Men i evangeliets lys, i lys av Kristi kors, blir det jo ikke rart, men forståelig.

Jeg tror ikke teksten forteller oss at det ikke er lov å klage. Men klagen blir satt i en sammenheng og gitt en kontekst. I det lange løp ga ferdene i ørkenen folket det de var lovet: et land som fløt over av melk og honning.

Teksten sier oss noe om å holde ut i det vi ser som uviktig, lite fint og tungvint – et budskap for fastetiden, rett og slett.

Det jordiske og det himmelske

"Vi og dere" – Jesu nattlige samtale med Nikodemus er inngangen til dagens prekenavsnitt. "Dere" i vers 11 peker tilbake på fariseerne som gruppe og de jødiske rådsmennene som Nikodemus var en del av, Joh 3,1.

Jesus går videre i sin samtale med Nikodemus. Det som startet med spørsmål og svar om dåp og gjenfødelse, går over i lære og argumentasjon og vitneføring.

Hva er det jordiske Jesus mener at "vi" har talt om: "Vi taler om det vi vet og vitner om det vi har sett," v 11?

Det er ikke mye "jordisk" i begynnelsen av Johannes-evangeliet. Her er ingen slektstavler som hos Matteus vil vise Jesu slektskap, ættestavle og tilhørighet til jødiske stormenn. Her er ingen beskrivelser, som hos Lukas, festet til tid og rom. Her er bare Johannes-prologen, ganske så "himmelsk" i sin poetiske skildring av julens budskap. Og deretter går det rett til tegn med vin i Kana (i periferien; Kana i Galilea) og til sentrum av folkets tro, med velting av pengevekslernes bord og renselsen av tempelet i Jerusalem.

Likevel henviser Jesus, i samtalen med Nikodemus, til det jordiske han har talt om til dem, og han utfordrer Nikodemus, og dermed fariseerne og hele det jødiske folk, på hvordan de skal kunne ta i mot budskapet om at han selv er den de venter på, Menneskesønnen som er i himmelen, og som er steget ned fra himmelen.

Henvisningen til Moses og slangen som blir løftet opp og gir helbredelse og liv i ørkenen, er nettopp et tegn fram i tid, til kors og død, langfredag og påskedag.

Om å løfte blikket

Både israelfolket på det som synes som en endeløs vandring i krevende landskap, og fariseerne utfordres til å løfte blikket. De utfordres til å se mer enn sin egen snevre virkelighetsforståelse.

Det skjer mye med oss når vi får løftet blikket. Det kan være en topptur til en høyde som gir utblikk, større perspektiv og nye vyer. Det kan være nye bekjentskaper som tar oss med inn i andre måter å forstå livet og hverdagen på. Det kan være sykdom, eller andre ting som begrenser oss og gir ny kunnskap om hverdagen og livsvilkårene vi lever under.

Vi nærmer oss fastetidens slutt og palmesøndags fest. Det er på tide å løfte blikket nå: "Se, vi går opp til Jerusalem!"

Det er frelse i å løfte blikket – mot kobberslangen på stangen, mot Gud på korset, mot himmelen, mot det tomme korset. "For det var

Gud som i Kristus forsonet verden med seg selv." (2 Kor 5, 19)

Den lille Bibel, med mer

Vi kan den utenat, alle som én: "For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv." Dette lille verset som oppsummerer så mye av Bibelens lære om Jesus at det har fått navnet "Den lille Bibel", er til og med lik i sin ordlyd i den nye bibelutgaven. I dette lille verset, i disse 30 ordene, ligger så mye av det "himmelske" gjemt, det himmelske som handler om kjærlighet, offer, tro og frelse.

Av kjærlighet til sin verden ga Gud sin Sønn, den eneste han hadde, til verden, til alle troende, til frelse, så fortapelse ikke blir aktuelt lenger, men liv, evig liv. Og det gjentas, dette med evig liv, i verset før, v 15.

Fastetiden er vandringen mot frelsen, frelsesbudskapet som møter oss i påskens høytid. Fastetiden er forberedelsen vi må gjennom, år etter år, for å ta i mot det samme gamle livgivende budskapet, år etter år.

Bønn for fastetiden

"Nå Herre Jesus, nå når det igjen heter:

Opp til Jerusalem!

Nå ber jeg: Ta meg med

Vis meg hva jeg skal forsake

fortell meg hva jeg skal avstå fra – for min neste

Lær meg å be Litaniet, be for mennesker i nød
Led meg gjennom ditt livs siste dager på jorden
La meg gripe hemmeligheten: Det skjedde for meg!

La meg til slutt få hvile på kne ved ditt kors,
Herre Jesus.

(Fritt oversatt fra svensk, fra boken: "bønboken – tradition och liv" 2003 Verbum Forlag side 90.)

**INGVILD HELENE
MYDSKE FALLEGÅRD**
Sjømansprest, Houston

Maria Budskapsdag

25. mars 2012

Prekentekest: Lukas 1, 46–55

Lesetekster: Jer 33,14–17; Ef 1,3–6

Magnificat

Da jeg vendte tilbake til London etter en liten nyttårsferie i Oslo og i Roma, ventet som vanlig en bunke "Vårt Land" på meg på kontoret. Den første avisen jeg åpnet, kunne melde over flere sider at flere norske kirker nå ønsket sine mariastatuer tilbake etter til dels lange fravær. Forskjellige eksperter uttalte seg om dette var bra eller ikke, og hva ønsket om Marias tilbakevending var uttrykk for. Denne dagen i kirkeåret er blant de få hvor vi i vår kirke får anledning til å fokusere litt ekstra på Maria, og sammenlignet med andre kirker har Maria nesten forunderlig lite fokus i vår tradisjon.

Nå har Maria aldri vært fullstendig fraværende. Det skulle for øvrig bare mangle. Hun er Jesu mor, og noen mer sentral rolle enn det er det vel vanskelig å finne i en kristen kirke, bortsett fra Ham det hele dreier seg om. Denne dagen som har sitt opphav i oldkirken, og som fikk sin faste form på 700-tallet, overlevde nokså helskinnet reformasjonen. Det aldri har vært noen uenighet om at Maria er Gudfødtersken – Theotokos – og at Jesu mirakuløse unnfangelse måtte markeres med en stor fest, selv om dagen, som kirken med stor realisme plasserte nøyaktig en svangerskapslengde før juledag, da havnet midt i fastetiden.

Teksten for Maria Budskapsdag er Marias lovsang eller Magnificat, den ene av de tre lovsangene fra Lukas-evangeliets begynnelse, som kirken har plassert som faste elementer i tidebønnene. Marias lovsang hører hjemme under vesper, den tidlige kveldsbønnen, og slik sett er denne teksten blant de tekster som lyder oftest i kirkens tradisjonelle liturgi, hver dag når kvelden stunder til i kirker og klostre verden over.

Gode protestanter har en tendens til å rynke på nesen hvis det blir for mye fokus på Maria. Nå er det jo slik at de fleste gode ting nok kan overbetones, men i vår kirke har vel faren vært større for at et sentralt anliggende, og en svært sentral bibelsk person, får mindre snarere enn mer plass enn det er saklig dekning for.

I møte med evangelieteksten for Maria Budskapsdag, er det naturlig å ta utgangspunkt i en voksende interesse for hvem Maria var, og hva hun sto for. Uten å gå linjen helt ut som våre ortodokse og katolske – og til dels engkantske venner – gjør i møte med Maria, er det adskillig tekstene sier om henne.

I versene som kommer umiddelbart før Marias lovsang, tiltaler Elisabeth sin slektning: "Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er frukten i ditt morsliv." Maria er altså velsignet, og det barn hun skal føde, er også velsignet. Maria følger så opp videre i sin store lovsang: "Fra nå av skal alle slekter prise meg salig." Hun er velsignet, og hun prises salig. Hvorfor? "For store ting har han gjort mot meg, han, den mektige; hellig er hans navn." Det er på grunn av det Gud gjør med henne, og gjennom henne, at velsignelsen og saligheten flyter frem. Ja, selvsagt er det frukten av hennes morsliv, Kristus, som skal være sentrum i tilbedelsen. Det har ingen kristne noensinne stillt spørsmål ved. Kristne har lenge diskutert, og vil fortsette å diskutere, om det er legitimt å rette våre bønner til Maria og de øvrige hellige for at de skal be for oss, slik vi som kristne som lever her og nå, oppfordres til å be for hverandre. Men som det er med de svært mange bibelske bifigurer, og blant dem er Maria den fremste, så har de sin plass nettopp fordi de står i et forhold til hovedpersonen.

Og de mariastatuer som man vil rekonstruere og plassere tilbake i de norske middelalderkirkene, hvor for øvrig mange av dem overlevde til svært lenge etter reformasjonen, viser ikke den unge kvinnen alene. Hun har barnet, verdens frelser på fanget. Det er ham tilbedelsen kretser om, men det gjør ham på ingen måte mindre om han avbildes sammen med sin mor.

TORBJØRN HOLT
Sjømansprest i London

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

LEDIGE STILLINGER

Tunsberg bispedømme

Sokneprest i Sandefjord prosti med særskilt tjenestested Sandefjord sokn.

Stillingen som sokneprest i Sandefjord sokn i Sandefjord prosti er ledig.

Sandefjord er en by med ca. 44.000 innbyggere, hvorav ca. 12.000 bor innenfor Sandefjord sokn. Om sommeren øker befolkningen betraktelig. Sandefjord prosti består av Sandefjord by med 4 sokn, samt Andebu kommune med 3 sokn.

Det er mange som har hytter og landsteder i byens nærområder. Byen har et godt utbygget skoletilbud, et rikt utvalg av fritidsaktiviteter for barn og unge og ligger sentralt til med svært gode kommunikasjoner som ferger, tog, buss og fly.

Sandefjord prosti består av Sandefjord og Andebu kommuner. Det er konsentrert, har små avstander, og det betyr et nært og aktivt kollegaforhold for prostiets 11 prester. Prestene går i tjenesteturnus ledet av prost og sokneprest. Det er et godt samarbeid mellom prestene i prostiet.

Menigheten betjenes av sokneprest, kapellan, barne- og ungdomsprest (80 %), kantor, diacon, kirketjener, kontorleder/sekretær (90 %) og flere ansatte i menighetsbarnehagen, som deltar i stabssammenheng.

Menighetens kontorer er samlokalisert med

Fellesrådets stab, prostens og Sandar menighet, ca. 250 meter fra kirken.

Sandefjord kirke profileres som "Sandefjord kunst- og kulturkirke". Den ligger midt i sentrum, er i nygotisk stil og har ca. 600 sitteplasser. Den er soknets eneste kirke, har god akustikk og er tjenlig for både gudstjenester og konserter.

"Musikk i Sandefjord kirke" (MiSK) er kulturkirkens fagstab med egen kunstnerisk leder på bakgrunn av bevilgning fra Sandefjord kommune, opprettet som en egen kunst- og musikkorganisasjon med hele 70 arrangementer årlig og en stor musikk- og kulturfestival hver høst (se www.misk.no). MiSKs profil preges av en allsidig kvalitetsforankret tenkning, der nyskapende kreativitet og forvaltning av tradisjoner går hånd i hånd. Sammen med Sandefjord menighet står MiSK bak et spennende kulturkonfirmanntilbud.

MiSK er også i ferd med å etablere et kulturtilbud for barn.

Samarbeidet med MiSKs kunstneriske ledelse åpner for et særdeles spennende og berikende arbeid for soknepresten i skjæringspunktet kirke/kultur.

Det er korte avstander i soknet. Menigheten har en høy andel eldre mennesker, men har også mange unge familier som i hovedsak bor i den sørlige bydelen på vestsiden av byfjorden.

I 1998 innviet menigheten Store Bergan

kirkesenter, 6 km sør for sentrum. Senteret er bygd av og eies av menigheten.. Det drives gjennom en egen stiftelse, men menighetsrådet har hovedansvar for virksomheten. Her holdes enkelte gudstjenester, og en rekke arrangementer.

I tilknytning til Store Bergan kirkesenter har menigheten bygget ny menighetsbarnehage, "Kulturbarnehagen Noahs Ark". Den har plass til 60 barn i alderen 1–6 år. Denne sto ferdig sommeren 2009.

Barne- og ungdomsarbeidet er i vekst og vil fortsatt være et viktig satsingsområde i menigheten. Det administrative ansvar for konfirmantene har kapellanen i samarbeid med barne- og ungdomspresten og soknepresten. Soknepresten må regne med noe konfirmantarbeid.

Flere aldershjem besøkes jevnlig av prestene i turnus med diakon.

Alle ansatte deltar jevnlig i besøk i menighetsbarnehagen.

I menigheten finnes også et mindre kvinnefengsel med 13 soningsplasser. Besøk her administreres for tiden av soknepresten i Sandefjord.

Det er 3 barneskoler, en ungdomsskole og hele 11 barnehager i menigheten, samt en internasjonal barneskole. Det er god kontakt med skolene og barnehagene, og det holdes gudstjenester til jul, (påske) og pinse/sommer for disse. Menigheten er med i fellesrådets trosopplæringsprosjekt, men prostiet har ikke fått den endelige tildeling av trosopplæringsmidler. Menighetene i Sandefjord deler en 100 % stilling som trosopplærer.

I Sandefjord sokn er det flere treff for eldre, i hovedsak på dagtid.

Det er et forholdsvis stort antall begravelser, ca. 150–160 pr. år, og 18–20 vigslar, 75–80 dåp og 85–95 konfirmanter årlig.

I havneområdet er det bygget et Bryggekapell. Dette drives av en komité med representasjon fra menighetene og i samarbeid med Kirkens Bymisjon. Her har vi også en link til hvalfangsttradisjonene.

Stillingen krever gode ledelses- og samarbeidsegenskaper. Soknepresten leder preste-tjenesten i menigheten og sitter i menighetsrådet. Soknepresten er fast medlem i Menighetspleiens styre. Soknepresten er også med-

lem i noen legater, slik vedtektene i dag fremstår.

De fleste frimenigheter og kristne organisasjoner har sine lokaler i sentrum av byen. Det er et godt økumenisk samarbeid i byen, med flere arrangementer gjennom året.

Det finnes enkelte misjonsforeninger innen menigheten, og de siste årene har menighetens misjonsprosjekt vært et ungdomslederprosjekt i Bolivia, drevet av Misjonsalliansen.

Målformen i kommunen er bokmål. Søkeren må opplyse om de behersker begge målformer.

Stillingen lyses ut uten tjenestebolig. Det er gode muligheter for å skaffe seg egen bolig i Sandefjord.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes, må rette seg etter

a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og tjenestedistrikt.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre. Samlivsform kan bli vektlagt. Søkerens navn vil normalt bli offentliggjort. Anmodning om å få sitt navn unntatt offentlighet, må begrunnes.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV), og det forventes at den som tilsettes, er motivert for å gå i veiledning.

Stillingen lønnes i stillingskode 0930 – sokneprest, lønsspenn 53–78 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetting. Øvrige godegjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for presteskapet.

Spørsmål kan rettes til stiftsdir. Rolf Simeon Andersen 41 56 65 44, prost Øyvind Nordin 90 08 28 35 el. rådg. Grete H. Gjerp 41 62 26 19.

Søknad via vårt elektroniske søkersystem. Se www.kirken.no/tunsberg

Søknadsfrist 17. febr. 2012.

Kompetanserådet lyser ut følgende videreutdanningskurs for prester og andre kirkelig ansatte

Søknadsfrist 15.03.2012:

Dialogisk menighet: Samhandling på tvers av tro og livssyn i lokalsamfunnet

Teologisk fakultet og Kirkelig dialogsentor

Prostibasert kurs, med lokale samlinger og studietur til Amsterdam

- 10 studiepoeng, h2012-v2013

“Av jorden skal du igjen oppstå”: Døden og de døde i protestantisk tradisjon

Teologisk fakultet

Med studietur til Sachsen og Thüringen i Tyskland

- 20 studiepoeng, h2012-v2013

“Med livet som mønster” – Livserfaring og trosopplæring i kristent ungdomsarbeid

Det teologiske menighetsfakultet

Med studietur til Princeton Theological Seminary/USA

- 20 studiepoeng, h2012-h2013

Kunsten å snekre en preken – med prostiet som verksted

Det teologiske menighetsfakultet og Fagråd for homiletikk (Presteforeningen)

Prostibasert kurs, med lokale samlinger og felles samling på Granavolden

- 10 studiepoeng

Menighetsutvikling i folkekirken

Det teologiske menighetsfakultet

Med studietur til Stellenbosch/Sør-Afrika

- 20 studiepoeng – *Menighetsfakultetet*

Pastoralklinisk utdanning (PKU)

Det teologiske menighetsfakultet i samarbeid med kurssteder

- 20 studiepoeng, h2012-v2013 (utvidet tidsramme) eller v2013 (11 uker)

Fullstendige utlysninger finnes på www.prest.no > Videreutdanning > Kurs på Master-nivå
Søknad leveres elektronisk på www.kompetansekart.no

KOMPETANSERÅDET

Den norske kirkes presteforening

Det praktisk-teologiske seminar

Det teologiske fakultet

Det teologiske menighetsfakultet

Misjonshøgskolen

Leo Maasburg

MOR TERESA DE GODE HISTORIENE

Oversatt av Eyolf Berg

I forbindelse med 100-årsdagen for Mor Teresas fødsel har forfatteren samlet de utrolige og kostelige historiene, de små og store undrene som han fikk oppleve sammen med vår tids mest omtalte og aktede nonne, hun som ble kalt "de fattiges engel".

Historiene forteller om en grenseløs tillit til Guds kjærlighet, om en tro som kan flytte fjell og om et håp som aldri dør.

Kr 349,-

Avsender:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av professor Harald Hegstad (ansv.), fung. sokneprest Sunniva Gylver, universitetslektor Sjur Isaksen og prost Kristin Moen Saxegaard.
Redaksjonssekretær: Eyolf Berg

ALLE HENVENDELSER rettes til:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
E-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

INTERNETT: www.lutherskkirketidende.no

ARTIKLER OG LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk og sendes på e-post til ovenstående adresse.

Pris kr. 550,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 750,- pr. år.
Abonnementet inkluderer Halvårsskrift for Praktisk Teologi (2 numre pr. år).
Kontonummer: 3000.14.73669
Abonnementet løper til det sies opp skriftlig (brev eller e-post).

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 750,- +mva
 2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 1000,- +mva
 3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 2000,- +mva
 4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
 5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 2500,- +mva
 6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 3000,- +mva
 7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 5000,- +mva
- Overstående priser gjelder s/hv-annonser. Tillegg for farger: kr. 1500,- +mva

ISSN 0332-5431

Trykk: Bedrifstrykkeriet AS

